

FITXA IDENTIFICATIVA**Dades de l'Assignatura**

Codi	35746
Nom	Lectures hispanoamericanes contemporànies
Cicle	Grau
Crèdits ECTS	6.0
Curs acadèmic	2022 - 2023

Titulació/titulacions

Titulació	Centre	Curs	Període
1000 - G.Estudis Anglesos	Facultat de Filologia, Traducció i Comunicació	4	Segon quadrimestre
1001 - Grau Filologia Catalana	Facultat de Filologia, Traducció i Comunicació	4	Segon quadrimestre
1002 - Grau de Filologia Clàssica	Facultat de Filologia, Traducció i Comunicació	4	Segon quadrimestre
1008 - G.Llengües Modernes i les seues Literatures	Facultat de Filologia, Traducció i Comunicació	4	Segon quadrimestre
1013 - Grau en Filologia Clàssica	Facultat de Filologia, Traducció i Comunicació	4	Segon quadrimestre

Matèries

Titulació	Matèria	Caràcter
1000 - G.Estudis Anglesos	15 - Minor en Estudios hispánicos: lengua española y sus literaturas	Optativa
1001 - Grau Filologia Catalana	38 - Minor en estudios hispánicos	Optativa
1002 - Grau de Filologia Clàssica	24 - Minor en estudios hispánicos	Optativa
1008 - G.Llengües Modernes i les seues Literatures	18 - Minor en Estudios hispánicos: lengua española y sus literaturas	Optativa
1013 - Grau en Filologia Clàssica	24 - Minor en Estudios Hispánicos	Optativa

Coordinació**Nom****Departament**

RESUM

La assignatura Lecturas hispanoamericanas contemporáneas se inserta en el módulo Literatura española y en la materia Literatura Hispanoamericana I, destinada al desarrollo de competencias generales de un graduado o graduada en la rama académica de Humanidades y, dentro de ella, en el Grado de *Estudios Hispánicos: lengua española y sus literaturas*.

Está concebida con carácter de formación obligatoria para aportar a los estudiantes competencias en el conocimiento de la historia de la literatura hispanoamericana, poniendo de relieve la relación de ésta con la sociedad del continente; es decir, destacando cómo los fenómenos literarios son respuestas ideológico-culturales (correspondencias y no simples reflejos), articuladas activa y orgánicamente en cada fase de la historia social. Concretamente, la asignatura Lecturas hispanoamericanas contemporáneas se propone el acercamiento a las corrientes, temas, problemas y autores de la literatura hispanoamericana de las últimas décadas.

CONEIXEMENTS PREVIS

Relació amb altres assignatures de la mateixa titulació

No heu especificat les restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

Altres tipus de requisits

Ninguno

COMPETÈNCIES

1000 - G.Estudis Anglesos

- Que els estudiants hagen demostrat posseir i comprendre coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé descansa en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda del seu camp d'estudi.
- Que els estudiants sàpien aplicar els seus coneixements al seu treball o vocació d'una forma professional i posseïsquen les competències que solen demostrar-se per mitjà de l'elaboració i defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seua àrea d'estudi.
- Que els estudiants tinguen la capacitat d'arreglar i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seua àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguen una reflexió sobre temes rellevants d'índole social, científica o ètica.

- Que els estudiants puguen transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants hagen desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per a emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Demostrar un compromís ètic en l'àmbit dels estudis anglesos, centrant-se en aspectes tals com la igualtat de gèneres, la igualtat d'oportunitats, els valors de la cultura de la pau i els valors democràtics i els problemes mediambientals i de sostenibilitat així com el coneixement i l'apreciació de la diversitat lingüística i la multiculturalidad.
- Aplicar tecnologies de la informació i la comunicació, eines informàtiques, locals o en xarxa en l'àmbit dels estudis anglesos.
- Treballar en equip en entorns relacionats amb la filologia anglesa i desenvolupar relacions interpersonales.
- Aplicar criteris de qualitat en el treball en l'àmbit dels estudis anglesos.
- Treballar i aprendre de manera autònoma i planificar i gestionar el temps de treball.
- Conèixer una literatura en una llengua diferent de la llengua principal del Grau.
- Conèixer la gramàtica i desenvolupar les competències comunicatives en llengua espanyola.

1001 - Grau Filologia Catalana

- Que els estudiants hagen demostrat posseir i comprendre coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé descansa en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda del seu camp d'estudi.
- Que els estudiants sàpien aplicar els seus coneixements al seu treball o vocació d'una forma professional i posseïsquen les competències que solen demostrar-se per mitjà de l'elaboració i defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seua àrea d'estudi.
- Que els estudiants tinguen la capacitat d'arreglar i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seua àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguen una reflexió sobre temes rellevants d'índole social, científica o ètica.
- Que els estudiants puguen transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants hagen desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per a emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Conèixer una literatura en una llengua diferent de la llengua principal del Grau.
- Conèixer la gramàtica i desenvolupar les competències comunicatives en llengua espanyola.
- Demostrar un compromís ètic en l'àmbit filològic, centrant-se en aspectes tals com la igualtat de gèneres, la igualtat d'oportunitats, els valors de la cultura de la pau i els valors democràtics i els problemes mediambientals i de sostenibilitat així com el coneixement i l'apreciació de la diversitat lingüística i la multiculturalidad.

- Aplicar tecnologies de la informació i la comunicació, eines informàtiques, locals o en xarxa en l'àmbit filològic.
- Treballar en equip en entorns relacionats amb la filologia i desenvolupar relacions interpersonals.
- Treballar i aprendre de manera autònoma i de planificar i gestionar el temps de treball.
- Aplicar criteris de qualitat en el treball filològic.

1002 - Grau de Filologia Clàssica

- Posseir capacitat de comunicació oral i escrita en les llengües pròpies.
- Que els estudiants hagen demostrat posseir i comprendre coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé descansa en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda del seu camp d'estudi.
- Que els estudiants sàprien aplicar els seus coneixements al seu treball o vocació d'una forma professional i posseïsquen les competències que solen demostrar-se per mitjà de l'elaboració i defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seua àrea d'estudi.
- Que els estudiants tinguen la capacitat d'arreglar i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seua àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguen una reflexió sobre temes rellevants d'índole social, científica o ètica.
- Que els estudiants puguen transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants hagen desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per a emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Conèixer la gramàtica i desenvolupar les competències comunicatives en llengua espanyola.
- Demostrar un compromís ètic en l'àmbit filològic, centrant-se en aspectes tals com la igualtat de gèneres, la igualtat d'oportunitats, els valors de la cultura de la pau i els valors democràtics i els problemes mediambientals i de sostenibilitat així com el coneixement i l'apreciació de la diversitat lingüística i la multiculturalidad.
- Aplicar tecnologies de la informació i la comunicació, eines informàtiques, locals o en xarxa en l'àmbit filològic.
- Treballar en equip en entorns relacionats amb la filologia i desenvolupar relacions interpersonals.
- Treballar i aprendre de manera autònoma i de planificar i gestionar el temps de treball.
- Aplicar criteris de qualitat en el treball filològic.

1008 - G.Llengües Modernes i les seus Literatures

- Que els estudiants hagen demostrat posseir i comprendre coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé descansa en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda del seu camp d'estudi.

- Que els estudiants sàprien aplicar els seus coneixements al seu treball o vocació d'una forma professional i posseïsquen les competències que solen demostrar-se per mitjà de l'elaboració i defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seua àrea d'estudi.
- Que els estudiants tinguen la capacitat d'arreglar i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seua àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguen una reflexió sobre temes rellevants d'índole social, científica o ètica.
- Que els estudiants puguen transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants hagen desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per a emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Treballar i aprendre de manera autònoma i planificar i gestionar el temps de treball.
- Conèixer una literatura en una llengua diferent de la llengua principal del Grau.
- Conèixer la gramàtica i desenvolupar les competències comunicatives en llengua espanyola.
- Desenvolupar un compromís ètic en l'àmbit de les llengües modernes i les seues literatures, centrant-se en aspectes tals com la igualtat de gèneres, la igualtat d'oportunitats, els valors de la cultura de la pau i els valors democràtics i els problemes mediambientals i de sostenibilitat així com el coneixement i l'apreciació de la diversitat lingüística i la multiculturalidad.
- Aplicar tecnologies de la informació i la comunicació, eines informàtiques, locals o en xarxa en l'àmbit de les llengües modernes i les seues literatures.
- Treballar en equip en entorns relacionats amb les llengües modernes i les seues literatures.
- Aplicar criteris de qualitat en el treball en l'àmbit de les llengües modernes i les seues literatures.

RESULTATS DE L'APRENENTATGE

- Adquirir conocimientos de la evolución histórica interna y externa de la literatura hispanoamericana moderna y contemporánea, así como para el análisis y comentario de sus producciones desde una perspectiva histórico-comparativa.
- Adquirir y comprender los conocimientos históricos, sociales y literarios fundamentales que tienen lugar a finales del siglo XIX y en el siglo XX en América Latina.
- Comprender y usar adecuadamente la metodología y terminología de la teoría y crítica literaria en América Latina con respecto a este período.
- Saber apreciar los valores históricos, patrimoniales, éticos y estéticos de las obras de la tradición literaria latinoamericana moderna y contemporánea.
- Saber relacionar las producciones culturales del continente con los procesos históricos, sociales y políticos que las enmarcan y, especialmente, con el concepto de *modernidad*.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. Introducció a la narrativa hispanoamericana de las primeras dècadas del siglo XX.

2. 1940. Apogeo del proceso modernizador de la narrativa hispanoamericana. Precursores. Realismo crítico urbano. Literatura fantàstica. Lo real maravilloso. Otras corrientes: la narrativa transculturada.

3. El Boom. La nueva narrativa y el juicio de sus creadores. Teoría y práctica del cuento fantàstico. El realismo mágico.

4. La extensión novelística (1970-1980). Reencuentro con la historia.

5. Últimas tendencias de la narrativa hispanoamericana.

6. Corrientes de la poesía hispanoamericana después de 1950. Después de la vanguardia: continuismo y ruptura. El neobarroquismo. La transcendencia sensualizada. La antipoesía.

7. Las dècadas del 60 y del 70. El irrealismo. La poesía conversacional.

8. Últimas tendencias de la poesía hispanoamericana.

VOLUM DE TREBALL

ACTIVITAT	Hores	% Presencial
Classes de teoria	60,00	100
Elaboració de treballs individuals	25,00	0
Estudi i treball autònom	45,00	0
Preparació de classes de teoria	20,00	0
TOTAL	150,00	

METODOLOGIA DOCENT

El desarrollo docente de la materia prevé combinar distintas estrategias didácticas a lo largo del curso: la lección magistral y pequeñas actividades de trabajo en grupo durante las sesiones prácticas y un trabajo de mayor envergadura individual o por pequeños grupos.

1.º Las actividades formativas presenciales consistirán en:

a/ **clases teóricas**: destinadas a alcanzar los objetivos generales expuestos; especialmente los referidos al proceso de la literatura hispanoamericana, atendiendo aspectos y problemas generales de movimientos y autores. Estas clases teóricas pretenden estimular el desarrollo en el estudiante de todas las competencias generales y las 1, 2, 3, 5, 6 y 12 de las específicas señaladas en esta guía.

b/ **clases prácticas**: análisis y comentario de textos literarios y críticos, exposición de trabajos individuales o colectivos y posterior discusión. Par estas clases es necesaria la lectura previa de los textos a analizar por parte de los alumnos. Estas clases prácticas pretenden estimular el desarrollo en el estudiante de las competencias generales 4, 5, 6 y 7 y las 1, 3, 4, 6, 7, 8 10, 11 y 12 de las específicas señaladas en esta guía.

2.º Otras actividades: las actividades formativas no presenciales consistirán en la lectura de los textos literarios, localización y estudio de la bibliografía secundaria, elaboración de trabajos individuales o en grupo, asistencia a conferencias, exposiciones y preparación del examen; así como la asistencia a tutorías, orientadas al aprendizaje de la búsqueda de información bibliográfica y a la elaboración de trabajos y proyectos de investigación.

El trabajo autónomo del estudiante debería capacitarlo para adquirir todas las competencias específicas señaladas en esta guía.

AVALUACIÓ

El sistema de evaluación de la asignatura se basará en el seguimiento y control de las competencias desarrolladas por el estudiante y de los conocimientos adquiridos. Se realizará una prueba escrita que responderá al contenido del temario, un control de los textos de lectura obligatoria y un trabajo académico individual o colectivo que trate sobre algún aspecto específico del programa.

El examen y/o trabajos sobre los contenidos de la asignatura, incluidos los controles de lectura, representarán un 70 % de la calificación. El 30 % restante corresponderá a la cualificación en la expresión oral y escrita dentro de los estándares académicos.

Requerimientos mínimos para superar la asignatura: la asistencia y la participación activa en clase y la superación del control de lecturas obligatorias (en otros términos, no superar el control de lecturas imposibilita aprobar la asignatura).

Exámenes: tanto el teórico como el control de lectura serán por escrito.

El trabajo tendrá carácter obligatorio y su entrega será previa a la realización de los exámenes de primera convocatoria, en la fecha indicada.

Tanto el examen como el trabajo serán recuperables en la segunda convocatoria. El profesor informará a los estudiantes que se presenten en segunda convocatoria qué actividad deberá realizar en caso de no haber presentado el trabajo antes de la primera convocatoria.

Como medio para la evaluación y para la comunicación de los resultados de esta, se podrá hacer uso de la plataforma Aula Virtual.

El sistema de evaluación también toma en cuenta las competencias que el estudiante debe adquirir, entre las cuales se encuentran las de redacción y corrección en español. Por lo tanto, si el alumno comete faltas de ortografía, ortotipografía o expresión, cada falta comportará una reducción de la calificación obtenida. Un total de cinco faltas implicarán que el examen sea evaluado con cero puntos; asimismo, también se podrá suspender el examen si el número de faltas es inferior a cinco, pero el profesorado responsable considera que su gravedad así lo justifica.

El sistema general de calificaciones seguirá la normativa de la Universitat de València aprobada por el *Consell de Govern* del 30/5/2017-ACGUV108/2017.

REFERÈNCIES

Bàsiques

NARRATIVA

BARRERA, Trinidad, *Del centro a los márgenes. Narrativa hispanoamericana del siglo XX*, Sevilla, Universidad de Sevilla, 2003

BECERRA GRANDE, Eduardo, *La narrativa contemporánea: sueño y despertar de América*, en Fernández, Teodosio [et al.], *Historia de la literatura hispanoamericana*, Madrid, Editorial Universitas, 1995. pp. 283-400.

OVIEDO, José Miguel: *Historia de la literatura hispanoamericana*, Madrid, Alianza, 2001, vols. III y IV.

POESÍA

FERNÁNDEZ, Teodosio, *La poesía hispanoamericana en el siglo XX*. Madrid, Taurus, 1987.

OVIEDO, José Miguel, *Historia de la literatura hispanoamericana*, tomo 4, Madrid, Alianza, 2001, pp. 203-236 y 421-434.

MILLARES, Selena, *Itinerarios poéticos*, en Teodosio Fernández et al., *Historia de la literatura hispanoamericana*, Madrid, Universitas, 1995, pp. 163-280.

Complementàries

- NARRATIVA

BELLINI, Giuseppe, *Nueva historia de la literatura hispanoamericana*, Madrid, Castalia, 1999.

BURGOS, Fernando, ed.: *El cuento hispanoamericano en el siglo XX*. Madrid, Castalia, 1997.

DONOSO, José, *Historia personal del boom*, Madrid, Alfaguara, 1999.

FUENTES, Carlos, *La nueva novela hispanoamericana*, México, Joaquín Mortiz, 1969.

GUTIÉRREZ GIRARDOT, Rafael, *Modernismo*, Barcelona, Montesinos, 1993

LÓPEZ ALFONSO, Francisco José, Relectura del regionalismo, en Rovira Soler, José Carlos (coord.), Con Alonso Zamora Vicente, Alicante, Universidad de Alicante, pp. 767-773

LÓPEZ ALFONSO, Francisco José, César Vallejo, las trazas del narrador, Valencia, Universitat de València, 1995

MENTON, Seymour, Nueva novela histórica en Hispanoamérica (1970-1990), México, FCE, 1993.

MENTON, Seymour, Historia verdadera del realismo mágico, México, FCE, 1999.

PIZARRO, Ana (coord.), América Latina: palavra, literatura e cultura, vol. II, Emancipação do discurso y vol. III, Vanguarda e Modernidade, Campinas, UNICAMP, 1994.

SOSNOWSKI, Saúl (ed.), Lectura crítica de la literatura americana, vol. III, Vanguardias y tomas de posesión y vol. IV, Actualidades fundacionales, Caracas, Biblioteca Ayacucho, 1997

VILLANUEVA, D.- VIÑA LISTE, J.M.: Trayectoria de la novela hispanoamericana actual. Del realismo mágico a los años ochenta. Madrid, Espasa Calpe, 1991.

- POESÍA

AAVV, Revista de Crítica Literaria Latinoamericana, 2003, XXIX: 58. Número monográfico sobre Poesía y globalización.

ALEMANY, Carmen, Poética coloquial hispanoamericana, Alicante, Universidad de Alicante, 1997.

FERNÁNDEZ MALLO, Agustín, Postpoesía. Hacia un nuevo paradigma, Barcelona, Anagrama, 2009.

MILÁN, Eduardo, Pulir huesos, Barcelona, Galaxia Gutenberg-Círculo de Lectores, 2007.

ORTEGA, Julio, Antología de la poesía latinoamericana del siglo XXI. El turno y la transición, México, Siglo XXI, 1997.

SCHOPF, Federico, Del vanguardismo a la antipoesía, Roma, Bulzoni, 1986. SIEBENMANN, Gustav: Poesía y poéticas del siglo XX en la América Hispana y el Brasil. Historia-Movimientos-Poetas, Madrid, Gredos, 1997.

SUCRE, Guillermo, La máscara, la transparencia: ensayos sobre poesía hispanoamericana, México, FCE, 1985.

TRIVIÑO, Consuelo, Norte y sur de la poesía iberoamericana (Argentina, Brasil, Chile, Colombia, España, México, Venezuela), Madrid, Verbum, 1997.

YURKIEVICH, Saúl, Fundadores de la nueva poesía latinoamericana, Barcelona, Ariel, 1984.